

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

עבירות פציעה וגרימת חבלה חמורה

מה בין פציעה לחבלה חמורה? העומד מן הצד יכול להתבלבל בין המינוחים השונים שנראים זהים, אך לא כך הוא הדבר. עבירת פציעה עניינה גרימת פצע שהינו חתך חיצוני בגופו של האדם ואילו עבירת גרימת חבלה חמורה עניינה חבורה שיש בה כדי לסכן את חיי האדם או שיש בה כדי לפגוע באחד מאבריו באופן קשה. השוני בין העבירות קיים גם בענישה: דינו של הפוגע חבירו הוא עד 3 שנות מאסר ואילו דינו של החובל בחבירו חמורה הוא עד 7 שנות מאסר. מהן יסודות עבירות הפציעה והחבלה החמורה? מה השוני בין השתיים? מה העונשים הקבועים לצידן? כיצד בתי המשפט מתייחסים אליהן? עו"ד אסף דוק מסביר.

מה ההבדל בין פציעה לבין גרימת חבלה חמורה?

לפי חוק העונשין הפלילי, מוגדרת הפציעה, כמעשה שגרם לפגיעה בעורו של הקורבן והיא נחשבת לקלה יותר מגרימת חבלה חמורה. לעיתים אנו נשמע את המונח "דקר ופצע אותו", המתייחס לתקיפה באמצעות סכין או כלי חד אחר ואשר השחית את עורו או בשרו של הקורבן ולמרות חומרת המעשה הן כלפי הקורבן והן מבחינה פלילית, המחוקק שם את זה כעבירה פחותה מזו של גרימת חבלה חמורה, מפאת העבודה כי העבירה האחרונה מוגדרת כעבירה שיש בה בכדי להביא לפגיעה משמעותית וקשה באחד מאבריו גופו של האדם. למעשה החוק ובתי המשפט מתייחסים לעבירה של גרימת חבלה חמורה כאל מעשה שנועד לגרום לקרבן מום או נכות. הנחה זו יוצרת את ההבדלים המשפטיים בין העבירות עסקינן.

יסודות עבירת החבלה החמורה - סעיף 333 לחוק העונשין

עבירת חבלה חמורה היא עבירה אשר **יש בה כדי לסכן את חיי האדם או לפגוע בו פגיעה קשה באחד מאבריו או בחושי.** חבלה חמורה היא למעשה חבלה אשר גורמת לקורבן, נכות או מום לצמיתות, המכונה "פגיעת קבע" באחד האיברים, החושים או הקרומים של הקורבן. מידת הנזק שנגרם או שעתיד היה להיגרם אם לא היה מטופל בזמן, יקבע את מידת מסוכנות העבירה, בייחוד ובהסתמך על חוות הדעת הרפואית ואשר תגדיר אם מדובר בחבלה הגורמת לסכנת נפשות.

דרישת היסוד העובדתי בעבירת החבלה החמורה היא התקיימות רכיב של תוצאות, קרי חבלה חמורה בגופו של האדם הנחבל כתוצאה מן ההתנהגות שננקטה נגדו. **דרישת היסוד הנפשי** בעבירה זו היא מודעות להתנהגות, לנסיבות ולאפשרות גרימת התוצאות.

העונש לחובל בחבירו חמורה הוא עד **7 שנות מאסר** ובמידה והעברייני נשא נשק חם או קר העונש מזנק לעד **14 שנות מאסר**.

כמו כן, סעיף 329 לחוק העונשין עוסק בעבירת **חבלה בכוונה מחמירה** וקובע עונש של עד **20 שנות מאסר** לאדם שביצע חבלה מסוכנת או כזו שפגעה קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או כדי פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים.

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

יסודות עבירת הפציעה - סעיף 334 לחוק העונשין

לעומת עבירת חבלה, עבירת הפציעה נובעת כתוצאה מבקע או ביתור קרום חיצוני של הגוף. הפציעה היא למעשה סוג קל יותר של חבלה אשר יכולה לבוא לידי ביטוי **בשטפי דם, שריטות או חתך חיצוני בגופו של האדם.**

דרישת היסוד העובדתי בעבירת הפציעה היא התקיימות רכיב של תוצאות, קרי פצע בגופו של האדם הנחבל כתוצאה מן ההתנהגות שננקטה נגדו. **דרישת היסוד הנפשי** בעבירה זו היא מודעות להתנהגות, לנסיבות ולאפשרות גרימת התוצאות.

העונש לפוצע את חברו שלא כדין הוא עד **3 שנות מאסר**. כמובן שהמחוקק לא יתמקד או ישים את כל משקלו רק על העבירה עצמה "הדקירה", "הפציעה" או "החבלה", כאובייקטים דוממים ועיקר משקלו של התיק וכן אופי הענישה יהיה מושתת בעיקר על אופי ביצוע המעשה כלומר: האם נעברה העבירה בשוגג, תוך כדי תנועה או כתוצאה מהגנה עצמית או תוך ידיעה מראש, תכנון קפדני ואפילו כתוצאה ממעשה נקם כלשהו שקדם לו תכנון ורקע קודם. את הרקע לביצוע המעשה תבדוק המשטרה במהלך החקירה, שתתווסף לחומר התיק והראיות הכוללות את המסמכים הרפואיים ושתוביל את התביעה להתמקד בסוג ההאשמה כלפי החשוד וכן אופי וסוג הענישה אותו היא תרצה להשיג.

כיצד חומרת הפציעה קובעת את חומרת הדין?

למעשה העבירה יכולה להיות "פציעה", לפי סעיף 334 לחוק העונשין - כלומר, ניסיון הפרדה בעת קטטה המונית במועדון, שמוביל להתלהטות הנצים וגורם לדקירת אחד מנוכחי המקום. הדקירה הראשונה בבטן ואילו השנייה בחזה. שתי הדקירות, מובילות את הקורבן לטיפול רפואי נמרץ וכן לניתוח מידי, שכן נשקפת סכנה מידית לחייו, אם כי, לאחר שהתייצב מצבו הרפואי של הקורבן ולא נשקפת סכנה לחייו מעבר לדימומים, צלקות ופציעות יבשות, לא תיגרם לו נכות או מום, בהסתמך על חוות הדעת הרפואית, למעט צלקות נפשיות או טראומות אחרות.

אם ננתח את הסיטואציה בין כתלי בית המשפט נוכל לשים לב לשני אופנים: האופן הראשון יקבע היכן תתנהל התביעה - בבית משפט השלום או המחוזי. לרוב אם מדובר בפציעה או חבלה חמורה, התיק ינוהל בבית משפט השלום, פרט למקרים בהם העבירה בוצעה בנסיבות מחמירות או שמדובר בעבירת חבלה בכוונה מחמירה שאז התיק הפלילי יידון בבית המשפט המחוזי שהענישה בו קשה הרבה יותר.

עבירת תקיפה שעשויה להתגלגל לעבירת פציעה או חבלה

עבירות התקיפה שיפורטו להלן, הן עבירות שעשויות להתגלגל בקלות לעבירות הפציעה והחבלה כפי שדן המאמר הנוכחי, ומההיסטוריה הפלילית בתחום ניתן להבחין איך תגרה בין כמה אנשים שרק יצאו לבלות בשעות הלילה המאוחרות, עשויה להסתיים בפציעה חמורה של אחדים מהם ובמקרים מסוימים אף ברצח.

לפי סעיף 379 לחוק העונשין, **תקיפת סתם**, הינה עבירה בעלת דרגת החומרה הקלה ביותר מבין עבירות התקיפה. דינו של אדם העובר עבירת תקיפה סתם הוא עד **שנתיים מאסר**. במידה והתקיפה **גרמה לאדם חבלה ממשית**, בהתאם לסעיף 380 לחוק, עונשו של התוקף יהיה עד **3 שנות מאסר**. במידה והתקיפה **בוצעה בצוותא** של יותר משני אנשים הדין מזנק לעד **5 שנות מאסר**. במידה ונכחו שניים או יותר שחברו יחד לביצוע המעשה דינו של כל אחד מהם הוא עד **6 שנות מאסר**. כמו כן, בהתאם לסעיף 191 לחוק, דינו של אדם **המשתתף בתגרה במקום ציבורי** הוא עד שנת מאסר.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

עבירות פציעה וגרימת חבלה חמורה בראי הפסיקה

9 חודשי מאסר בגין עבירה של חבלה ופציעה כשהעבריין מזויין

בתיק פלילי 15-03-31760 - הורשע הנאשם לפי הודאתו בגין תקיפה וחבלה חמורה כשהוא מזויין לפי סעיף 335(א) לחוק העונשין. לפי כתב האישום המתוקן, בתחילת חודש מרץ בשנת 2015, בשעות הקטנות של הלילה, התגלע ויכוח בין מספר מבלים במועדון ה"מידלטון" בפתח תקווה לבין הנאשם ששתה באותה העת אלכוהול. בשעה שהגיע המאבטח למקום, החלו המעורבים ללכת לעבר היציאה. באותה העת, באזור ברחבה, החל לדקור הנאשם את אחד מבעלי המועדון באמצעות חפץ שאינו ידוע בבטנו וגרם לו לחתך. המתלונן עבר ניתוח בבטנו בבית החולים. הנאשם נשלח לקבלת תסקיר שירות המבחן ממנו עולה כי הנאשם מזה מספר חודשים נשוי, בן 25, בעל בגרות חלקית וסיים שירות צבאי מלא. הנאשם עובד בעסק משפחתי כמנהל תפעול ומשפחתו תוארה כנורמטיבית. הנאשם לקח אחריות על העבירה שביצע, הכיר בחומרתה והודה כי באותו היום צרך אלכוהול בכמות גבוהה מהרגיל. לטענתו הוא חגג באותו היום את יום הולדתו, בתחילת הערב בילה עם משפחתו ובהמשך יצא לאותו המועדון, שם התגלע ויכוח בינו לבין בחור אחר כי בטעות שפך עליו משקה. בהמשך, התאספו סביבו חבריו של אותו בחור והוא הרגיש מאוים. בעל המועדון הגביר את תחושת החרדה שחש בכך שהתערב בוויכוח, ועל רקע מצב זה השתמש במברג שהיה בצרור המפתחות שלו. הנאשם תיאר את מעצרו שנמשך כחודש כחוויה שהמחישה לו את חומרת העבירה ואת הבעייתיות בהתנהגותו. הנאשם שיתף פעולה בקבוצת הטיפול בה שולב כחלק מצו פיקוח המעצר. קצינת המבחן התרשמה מהתקדמותו בטיפול ולהערכתה מאסר בפועל עלול לפגוע בשיקומו ולכן הומלץ על עבודות שירות.

לטענת המאשימה, הנאשם פגע בגופו של המתלונן כמו גם בציבור בכללותו. לטענתה, הנאשם, שהיה בגילופין, פגע באופן אלים ואכזר במתלונן שכלל לא היה חלק מהוויכוח. הוא נטל חפץ חד ודקר את הנאשם באופן שיכל להסתיים באופן טרגי בהרבה יותר. הנאשם נאלץ לעבור ניתוח, פונה לבית החולים ונותר עם צלקת בבטנו ובנפשו. לטענתה מתחם הענישה ההולם בגין עבירה זו נע בין 10-24 חודשי מאסר בפועל. הנאשם הביע חרטה כנה ונטל אחריות על מעשיו וכן הביע כלפי הקרבן אמפטיה. לטענתה מדבר במעשה חמור אומנם הנזק הנפשי שטענה המאשימה, איננו הוכח. לטענתו הוא אדם נורמטיבי, יש לו עבודה מכובדת, הוא התחתן עם בת זוגו לפני מספר חודשים שנמצאת בחודשי ההיריון הראשונים. לפי שירות המבחן הנאשם עבר שיקום והערכת מסוכנתו לחברה היא נמוכה. אף נטען לפי התסקיר כי האירוע שהתרחש היה חד-פעמי ונקודתי וכי לנאשם אין בעיית שימוש באלכוהול. עוד נטען כי הנאשם נמצא מתאים לעבודות שירות, ענשה שהולמת את נסיבות התיק ומאזנת את מכלול השיקולים.

בדיון בהכרעת הדין עלה כי הנאשם ביצע עבירה שפגעה באופן קשה בגופו של המתלונן. מהמסמך הרפואי שהוצג עולה כי מדובר בחבלה שגרמה לדימום פנימי בחלל הבטן ולא בחבלה שטחית בלבד. המעשה בוצע ללא התגרות מצד המתלונן או אלימות וללא היכרות קודמת בין הנאשם לבינו. נטען כי הנאשם שתה כמות מופרזת של אלכוהול ונשא עמו למועדון כלי תקיפה. בכך הכניס עצמו למצב הדברים ולכן על פי עקרון ההלימה יש להטיל עליו עונש שיוקיע את התנהגותו הפוגענית והאלימה שהייתה עלולה להסתיים בתוצאות חריפות וקשות הרבה יותר. יחד עם זאת הנאשם נטל אחריות הביע חרטה ובושה כמו גם נלקח בחשבון ההתרשמות משירות המבחן שטען כי מדובר במקרה חד פעמי שאינו משקף את דפוס התנהגותו. לכן הוחלט לגזור על הנאשם עונש מאסר הממוקם ברף התחתון של מתחם הענישה. נגזר עליו 9 חודשי מאסר בפועל, 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע ופיצוי למתלונן בסך של עשרת אלפים שקלים.

8.5 שנות מאסר לעובד שניסה לרצוח את הבוס שלו

בתיק פלילי חמור 15-01-7117 - הנאשם הורשע בעבירות של ניסיון לרצח, החזקת סכין, שיבוש מהלכי משפט וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות. באמצע חודש דצמבר בשנת 2014, פוטר הנאשם מעבודתו במפעל, על ידי המתלונן. בשל כעסו על כך, החליט לרצוח אותו ולשם כך רכש סכין יפנית. מספר ימים לאחר מכן הגיע למפעל עם הסכין שרכש. מכיוון שכבר לא היה עובד

17/07/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

במפעל, חיישן הנוכחות המזהה את העובדים באמצעות טביעת אצבע, איננו זיהה את הנאשם, לכן נטל דלי מים ושפך על המכשיר כדי שלא יישארו סימני טביעת אצבעו. בהמשך, נטל הנאשם את בגדי העבודה של המפעל בכדי להיטמע בין יתר העובדים. סמוך לשעה עשר בבוקר איתר המתלונן את הנאשם והורה לו להמתין לו מחוץ למפעל. המתלונן הבהיר לו כי עבודתו הסתיימה ואין הוא רצוי עוד במקום. הנאשם ניגש לשירותים במפעל לאחר שיחה זו, הוציא את הסכין מבגדיו וניגש במהירות אל המתלונן שהיה עוד בחצר מחוץ למפעל וחתך את גרונו בכוונה לגרום למותו. המתלונן נפל ארצה ודם רב ניגר מפצע הדקירה. עובדי המפעל איתרו את הנאשם שקפץ מעל גדרות המפעל וניסה לברוח, אומנם הוא נתפס על ידם. למתלונן נגרם חתך עמוק בצווארו כתוצאה ממעשי הנאשם ועצבי פניו נפגעו והוא סובל מחוסר תחושה באזור הפנים שכלל הנראה תיוותר לצמיתות.

הנאשם יתום מאביו, בן 24 וגדל עם עוד 4 אחים. הנאשם גדל למעשה ללא מסגרת הורית וללא פיקוח בשל קשייה של אימו לפרנס חמישה אחים. אחיו הגדול מאושפז בבית חולים פסיכיאטרי עקב מחלת הסכיזופרניה. בצבא אובחן הנאשם גם במחלת הסכיזופרניה והוא אושפז למשך 4 שנים והורשע בשנים אלו בעבירת איומים כנגד אמו. אישיותו של הנאשם היא פרנואידי, גם שאין הוא במצב פסיכטי, ומעשיו מושפעים מהמחלה. בחדר החקירות הודה הנאשם במעשיו ושיתף פעולה עם החוקרים אומנם הוא הגזים בתיאוריו ולא היה בעל מודעות מלאה למעשיו, כמו למשל הוא תיאר שהוא מושפע מתנועותיהם המגניבות של דאעש וכשניסה להימלט עבר שלוש גדרות כשבפועל אין במפעל שלוש גדרות. לטענת המאשימה אין מדובר באירוע ספונטני אלא כמעשה מתוכנן ומוקפד ועל כן יש להשית עליו עונש מאסר ארוך ופיצוי כספי גבוה למתלונן. מנגד, לטענת הנאשם, הפגיעה במתלונן לא הייתה ברמה מסכנת חיים ומאסר בפועל לנאשם יהיה קשה הרבה יותר מאשר אדם בריא. בדיון הוחלט כי הנאשם תכנן את מעשיו והנזק שיכל היה להיגרם הוא למעשה מוות של המתלונן וכי זו הייתה למעשה מטרתו. כמו כן, בתסקיר נפגע העבירה פורט המחיר הנפשי ששילם המתלונן בגין מעשיו. כמו כן הוחלט כי בעניינו של הנאשם לא מתקיימת הגנת אי שפיות הדעת. אין חולק כי מאובחן הוא כחולה סכיזופרניה אומנם מצבו הנפשי לא השפיע על העבירה שביצע. לאחר שמיעת הראיות תוך התחשבות בנסיבות חייו של הנאשם נגזר עליו 8.5 שנות מאסר בפועל ו-18 חודשי מאסר על תנאי בנוסף לפיצוי כספי למתלונן בסך של 150,000 שקלים בעקבות הנזק הפיזי והנפשי הממשי שגרם למתלונן.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין פגיעה או גרימת חבלה חמורה?

כאמור, בתי המשפט מתייחסים לנסיבות בה נגרמה הפגיעה או החבלה החמורה, כמו גם למידת הכוונה שהייתה לתוקף. בתיקים מעין אלו, תפקידו של עורך הדין הוא לזהות את נסיבות המקרה. במידה ומדובר בעבירה של גרימת חבלה בנסיבות מחמירות על עורך הדין לוודא האם ישנה אפשרות לשנות את כתב האישום, במידה והוגש, לעבירת פגיעה בגינה נקבע עונש מאסר מופחת. כמובן שישנה עדיפות לפנות להיוועצות משפטית מקצועית טרם החקירה במשטרה בכדי למנוע טעויות בהמשך ההליך הפלילי. תפקידו של עורך הדין הפלילי הוא להנחות את הנחקר כיצד לנהוג תוך הצגת גרסתו בצורה הטובה ביותר שתוכל להתמך בראיות הקיימות. בכדי להתמודד באופן הטוב ביותר עם השלכות המשפטיות בעבירות אלה ראוי להיוועץ בעורך דין פלילי בהקדם האפשרי.

במידה וזומנת לחקירה או למשפט פלילי בגין פגיעה או גרימת חבלה חמורה אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שייסע לך בנייה של ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה המשטרתית ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות תקיפה מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונלקחת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין פגיעה או גרימת חבלה חמורה פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.